

Siis meil on võimalik, et me lastele põllumajanduslikku haridust
saame anda nii koolis kui ka koduses ja see on ka meie ülesanne.

Õpilased, kasvandikud!

Ma ei soovi teile ainult teoreetilist teadmist, vaid ka praktilist kogemust. Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule. Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule. Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule.

Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule. Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule. Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule.

Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule. Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule. Teie peate olema valmis, et teie teadmised saavad kasuks teie tulevasele elule.

Ma ei soovi

teie teadmised

RA-52733

pd

Slageri alg- ja täiendus-
kooli õpilaste

1A

39497

SÄDE

N° 1

Lotusringi
Häälkannaja

Slageri. 1. V. 29.

3107

Juhtkiri.

1929. aasta sügisel kutsuti ellu Slageri alg- ja täiendus-
kooli Lootusring.

Tema ülesanded on suured ja laiad, milledest meie
elme vast võib olla kõigest ühe osa sooritanud. Meil oli palju
tööd koolis, kodus, ent nii püüdsime, tungisime edasi, sest olime veel
noored: ei eluraskusi me rarda, vaid võtame neid ja julgesti tahame
astuda vastu, vaadata silma, haurata kinni ja tungida läbi maailma.

Kõrskolev Lootusringi avaldus pole na mitte võistlaja teistega, vaid
sõpradega. Tema ei peitu põnevaid indiaandlaste tegusid ega pühapäeva
sohulugemisi, vaid ta on määratud neile, kel järele elureformi järgi.

Meie „Säde“ olgu peegel, kust meid näha, kuid millest meid hinnata-
se ja millest me ise innust. julgeme oluda ja vaadata.

Meie olime tudinud praegusest lõbumuhtuurist /alkoholist/ meie elu-
take on riinus, ei last end petta, ei püüda riisaja võrgust, vaid tahame tõus-
ta, lähemale jõuda hääluse, trisiduse, aususe poole, tahame elada, võidelda, võita,
rõõmutseda, meil selles on tunda — veel olime noored. Teinetus.

Ma tunnen...

Ma tunnen
kutsu väenustab si'da mul sees,
et kevade käes.

Ma tunnen,
et näenust poisuk riich
ui helistab laulu kevade lood.

Ma tunnen
suurt väenu kevad võrdust
ja kollasepärgse tiivast koitlust

Nuu-Nuu.

Kevadel.

Kaunid on kevade tunnid,

Kaunis on ilutsuv maa.

Rõõm, mind ju laulma sa sunnid
ilus on elada!

Kaunis on vete kabin

Kaunis on lindude laul.

Kaunis on tammiku mähe,
kevadet pühendeti aul.

Noored.

Noored on tugivad, tubliid ja vahvad.

Neil selgimud sihid-nad tuvad mis tahvad.

Kindlasti tüürivad tormie ja tuult-

Võidulaul kõlat neil võitluse huulil.

Kuigi neist mõned a'as tagasi hirm,

Kuigi neist mõned sõit elu nii valju:

„Läele jäävad nii palju -, nii palju!“

Uppunud helid.

Alia suvist pühad, suvist pühad nagu innagi. Alas
näitas oma lillerohkust ja linnud laulsid kauneid kevad-
viise, kevadviise, mis nii lihtsad, kuid südamlikud ja rõõmuküllased.
Loone lõi ritas nurme kohal ja nägu kukkus kaaskus. See kevad-
päine saatis oma sädelaid kiiri üle rõõmuküllase kevad loode.
Varyid piknesid ja loojnes. Põudis õhtu, mille soojuses ei
margata liginevat suve.

Vesi voolas tase üle jõe sängi. Toomingad ja pa-
jud vaatasid sügavas ja laias vetepeeglis oma rohelat kuju.
Kui jõgi, mis oli siit siit lai ja sügav, alatus vesi välja ukse-
graniit-kivi, mis tuntud rahva suus, "etäkiivi" nime all. Sel kivil
olla vanarahva juttu järgi nähtud vete emanda tütreid juurki-
pesemas ja kuldhammiga kammimas. Ja kes süa jõkke hüppasid,
need uppuvad harilikult süa. Uppumised süa vees ka mujal all-
alles mõnikümne aasta seit kurikult "näki" süuks, kes etäki-
ivi ümbruses elutseda. Ei ununud vanarahva juttu ja olen tulnu-
toreks joele õngitsema. Kuu oli tõusnud ja ta nüüd mandusid
vees, tekitades valjat vii-

hordust ümber rohkehalli kiiraknu.

Si nartnuid, kuid siiski tundus nii imelik. Vesi pais-
tis rohekena kuupastel ja vee roheud jõepõhjas paistis uue-
luse aasana, millelt tõusevad üles uhted laialehelised
valgeõielised vesi roosid. Põõsad nahisevad, voog laksatas
vastu kivi. Õrn uduline tõusis jõele. Imelikud helid kuul-
dusid tase ja siis kord-korralt valjuma. See oli inimese
hää. Polnud kuulda sõnu, ainult hää-lained võnkus-
id õhus, kaunilt — saladuslikult. Etagu mingisugune
rammistus tungis nekke, kuuldos neid nõudesõnne helisid
Helid jäid vähesemaks ja vähenesid siis nagu kadudes
voogude sülle.

Teadvus kadus teadmatus ajaks mu mehest. Kuid
siis hakkasid uuesti kõlama need nõia helid ja õrn kuld-
juukseline naisterahva kuju, mõhilet roheosse uduloore
paistis kivil ja tema kuulilt kõlasidki need imelikud-
nälkestavad helid, täis ühtlast rõõmu, kui ka kurbust.

Sis kõljus äkki udu, veelemanda kuldjuukseline tü-
tar kadus velle ja temaga ühes kadusid voogeisse na nõi-
ahelid, millelt polnud sõnu. Ainult veevool laksatas veel
vastu rohekat kaljut, millelt põrkasid tagasi tõusva päirase
vained, imatades mind, tungides otse silma. Ärkasin teadmatuse-
ga, kas ma tod nägemist olin näinud unes või ilmsi. Ainult helid, mis
olid uppunud voogudesse, kumisesid mul kõrvis.

"ad astra"

Vulisevad veed...

Vulisevad kevadveed
hülgaavad kui põlveed:
pärke, siib väikesed laineidajad,
kes end püüdnud püta püüda.

Silmanähtavalt lumi tühjaks
tõskelt allapoole vajub
kuni voolavad kevadveed
hülgaavad nend põlveed.

Võti muutub mustmaks
vaategiir läeb rõõmsa maa:
lilleksed nugi'sõnad
pärke püüdnud nende sõnad.

Pajadel su arvad kallid
nõelid nendele kallid...
Vulisevad kevadveed
hülgaavad nend põlveed.

Alvi-Liis.

Meri!

Meri - mis ta's piitub? Palju lussaid ja rohu-
ta vaid saladusi! Missugune ta tõelikult on? Ta's
pole pealt vaadates midagi isearalikku. Suur,
sügas, tumesinine vaarogu, ümbritsetud lakkedest,
säärtest. Sadama s. lal kinnitunud laevad, säde-
levad tuuled, laevadele liirlevad inimesed, see
kirju ehk sadamas parkub vaatlejale hullust.
Kalged liirlevad rajanad karjuvad riividel,
nende nõbedased tiivad läigivad, nagu oleks
nad kaetud pehme, särava lumega. See on esimene
pilt vaatlejale. Aga missugune on meri hingeliselt
võttes? Tore, suurepärane! Iseäranis, kus on tor-
une meri. Kihasele mässavad lained tormavad
hüüga jõuga vastu kallast, kõne hävitades, pu-
rustades, ent nad pööravad nõrgalt vahutades ta-
gasi, et jälle uuesti korrata oma asjatut katsel.
Nü kestab edasi, üles ja alla.

Vassid merimehed! Nend ahvardab tormiga
igal sammul hädasid, aga tore on see süsri, mi-
ding mitte igas suhtes, aga igale! Kujutleda vaid,
kui tore on sõita suurel laeval, kus on hased lained

otsustavad teda üles ja alla, kui merimeeste
 näod on tumetõsinad, et süüri valitseb kün-
 del hord. Rahumärk. Kulma verelisele vaale-
 rad nad hädasohke vastu, kapten jagab kind-
 lat sõnat kiiret, mis need täidetakse sõna-
 lausumise. Raske on meesroma nõguvad sel-
 leks läbi näha, kui ohvardab hädasohk, et
 kui see möödumisel, siis muutuvad nende kiirised
 näod lohumeenaks, nad sammuvad juba peba-
 malle, sest meeste südamest on varemud raske
 mure. Algas jälle lõbus laeva elu. Kõrjajätk.
 Lõpus jälle rõõmulist laevaterile naudingut mere
 sümpooniat. Kõrjajätk, mündas lõnab läbi
 massavaast laimtest, teras laevamaa — süü-
 ja süüsi pöiala pää välja, misin haikala. Ma-
 lake saasni otsides, kahad sulpsatavad vesi.
 S. luse piirile ei parita midagi muud, kui misin
 laev ja sinine vesi. On jõutud keset merd.
 Püel püütakse laeva kalasid matult, end
 jagu ka sellest süüsi siisaa.

Ploni laev purssab. Ploni arstid appi-
 nule. Päästeboadid lastakse mere, sinna
 meelake neirjast, kes uigata uigistab, see uigistab
 püütakse end selle ohimuga, kurbatatakse

päasterõngaid. Kõni up, tal end laua k. x. l.
Kui see pääsleht, siis sünnasena laetuvad
huvitunud laevade viimisel unustel raskten
ja liivumena. Wastu tõmm. Tasselt sõidg
laev. peponnal, mis kõige waid wartselt,
kus kende aja eist jätavad wihased laimed.
lastarese nime paast mere,osse hiipawad
wadunud, wiharese „wõr“ ning loodetarse,
et nime ruumal olema sama lähel ja need
ruumalunised on wärisedad kelsed. Keri
kõnal omale ka ohureid. Kui palju, palju
on leidnud omale märke mana te põhjale,
kui palju leaved jätustada te laimed nime
hingede wihkustest surma warts! Et nõuab
omale ohureid igalt poolt, wihab ka need warts,
ei olewad te wihkustat henda, - te on warts-
hulen - kõigele, ent ühtlasi ka halesamata.
Oh kui, kün leaved jätustada need salu-
pärastel n. sewad mere laimed! Need jätust-
wad palju so. aga need on wihkustad, kes
wihkustawad nende wirts. Paljudel on meri, wad
halesamata, wirts - wad ei wirtsu teda
Keri peitub saladuse nime. in kui nullekis nime,
Et on kõigele igawesti warts sober!!!
Kuldsele!

98.
Jumme õnnetus.

Õue astub väike Jumme.
„Vaata ette, et ei kuku!”
hoiatab nüüd ema hääl
toas, anna taga sää!”

Julgelt astub edasi,
põrkab na ehk tamasi,
sest velloine vahet' ees
ei süält läbi pääse mees.

Siial woodsa noka nüüd
röömsalt kostab tema hüüd:

„Süa teha julgeste
võin ma väike kraavisse!”

Jumme töötab virgasti,
kraav see kasvab nürest,
viimaks valmis ongi töö
vaatke täesti, kus te näe!

375 Nõidu röömsalt Jumme
tahub üle hüpata,
võtab korge nümse jõe
kraavis pinali on see.

Seda naerab päikse suu,
 naerab lind ja naerab puu,
 rüüded nrisuvad veest
 pori määrind väikest meest.

Toas veel ootvad kurnad päevad,
 seda kõike silmad näevad.
 Nitsakimp ju ena käes
 suures vägevuse väes.

Meri-Laine.

Koor kevad.

Kuri südamega talvetaat oli varastanud meie
 armsa noore kevade ja viinud ta kaugele põhjamaale,
 suurtesse jäämägedesse, küljasse loori rangi ke aegu tõttas
 niiruga meile valitsema. Koor kevad oli küigi toreduste pääl
 vaatamata, mis sääl oli, väga kurb. Pisarsilmil istus ta lüux-
 tatud ukse taga, unistades oma sõpradest, päikesest, lõuna-
 tuulest, ja sinisilmalistest lillekestest, kes nüüd sügavas maapõues
 seerusid end tugevamini emakese rinnale, et leida varju koorja
 talvetaadi eest. Häimelega oles kevad lillekestel, oma
 naimelele appi tõtanud, kuid kes pidi teda päästma vanglast?
 Talvetaat lõunatuult ja päikest süa ei lasknud, ehk küll
 niimitagi norda kalsel tekitus. Ikka kaldus võit talvetaat. Ka
 põhjamaa elanikud, ka hõatud/virmalised, oles häimelega
 rangi varastanud, kuid nende jõud oli selleks liig väike, et pu-
 rustada tugevaid vangla seinu. Kuni al päljel tantslesid nad
 ümber lossi, vibutades vihas oma läänivaid mõõke, muutis kogu
 põhjamaa öudeks valguseks, valguseks mis kaob ja jälle
 tõuseb. Ei toonud see kevadele pääsmis lootust

Kord, kui noor kevad jälle jäires taas nuroana is-
 caraid valas, kuuldas väljast taas viingumist, hulgumist.

mis kordkonnalt ikka valjamaks muutus, kuni võis sõnu kuulda:
„Su päästja on lähedal!“ Samal silmapilgul kostus vali raskumine,
paukumine, kuni kevad nägi enda ümbert jäiseid seinu laryjevat.
Tõesti, valdajapärast seisus ta suurel jäänäel vabana, kuna päike
talle rõõmsalt silmi vaatas. Kätüd mõistis ta koin, mis oli sündinud.
Teda oli tulnud päästma. Kärele haardas lõunatuul kevade
oma hõlma. Sää! nad kolmekesi tulistasid põhjamaal üle lumiste
valjade ikka meie pool. Koor kevad hõljus, hõljus ja oliröömus,
et püüarad õjadena voolasid, jättes üegi mõndasokhta suuri loo-
ke maha. Vümaks jõudsid nad sisse. Tuhesees tõttasid ül raagus
valude ja lumiste valjade kürelt, kürelt ikka edasi. Kogu loodes
oleks kas oost õrganud, koin muutus teine. Paud, kes kuu-
ra noruspäi seisnud, tõstis nüüd pääd õige kõrgel taeva poole.
Kõlades ronnale kevadele teavitust laulu. Loomaa, kui ka inimesed
muutuvad rõõmsaks, elavaks. Tõlts kaulale omalööre hättamöö.
Tõraste, mis oimas noor kevad on jälle tagasi!”

Päa sai kolmatant are, mis sündinud. Vihast kulliks
kõnni haaras ta kätte oma terava sõjaväista, et kikkade nime-
ma vaendlari. Algas ribe võitleus. Kevad, päike ja lõunatuul
ühel pool, põhjatuul ja põhjatuul teine pool. Kõne kestis mitu
sõittemine. Kõne nallus võit talvel, noor kevadele. Taat võitle-
nu, et kigi õjadena oleksid alla voolas tekstades suuri
veele. E. Kuid omelt nallus võit kevadele. Talvelaust pidi

lakuina. Vastu takmist pisarsilmil sammusta nurelt oma jään-
tagasi. Uueks valitsejaks sai aga noor kevad. Võimsalt heljus ta
siniõhus, valged juuksed lehvimas tuules, kuna väljalt päikes-
kiired nendega rõõmsalt mänglesid. Kuhu ta dialastus, seal
täiskas elu, tärkas elu mis talus valituse all kui surmuololi.

Uus kevad saatis ka kändjale loomatuulega sooja-
le meele, sulgõppadele teadustama, et alg tulla. Krad tulid ka
rõõmiana nidestades. Päevade vähi lonnati, lõbutati, tehti ka
inimeste neilolud rõõmsaks. Kuid ei olnud sõbrad veel kõin-
koos, pundeid kirisilmad lillkõrsed. Lillkõrsel ei julgenud
ta veel kändu saata, sest iga silmapilk võis talustrat tagasi
tulla, siis oleks asi kumasti lõppenud. Elised õnnikud uudis-
hinnalised pistid arealt pöödi naapõust välja, tundes päike
soojadavuid kiiri, said nad julgimaks ja helistasiid tava oma
teistele naimele. Kuid enne kui nad alles jõudsid tõusta, läks
kevad ennustus tõesti täide. Talv tuli uuesti. Viimane paar nädal-
taid lund, kuid kevad sai üsna kõlpsalt temast jägu.

Sul on palju jõudu, kes suudaks sulle vastu hakata-
— noor kevad. Kevad on noorus — sa olea võitmatu.

Meri-Laine.

Helise, hõlju...

Helise kannel,
helise,
helise kava ja kaunita,
helise kannel!

Hõljuge helid,
hõljuge,
hõljuge kaunita kaugele
hõljuge helid!

Lennake mitted,
lennake,
lennake kaugele, kaugele,
lennake mitted!

Elade ilus, ja noorena
kauni looduse soos
elade ilus —
ja rahu on nende taiked.

Helise, hõlju...
helise hõlju,
helise kava, veel kava
kannel, mu kallane kallis.

Id-astra.

Lihavõtte jutt.

Ko küll oli tore mune potti pista ja rääkida
 pärast võlja külmaku vaagnase. Mina tahtsin ise
 neid värvida ja sellepärast jäeti värvinine minna kooli-
 de. Vi olund harjunud selle tööga, ja see pärast
 ei läinud see töö alguses hästi ja sain ise kätt
 tõriseda. Chagama minnes mõlensid mees pühade
 jutust, mida olin lugenud jänese suust ja tä-
 diast. Hommikul rüles õrgotes nägin, et jänese
 suu oli meil külas käinud ja suure pa-
 le pannud, millele oli kirjutatud: "Loovin
 häid pühki!" Min rülemata rõõmus, kuid ei na-
 munud, et jänese suu meil võrsil käis, sest ta
 kardab ju koori ja on arg. Aga teiste jutu järgi
 pidin süüsi usuma, et see on jänese töö. Lõuna-
 tulid meile võorad, nad olid sõitnud hõim-
 kuse sõiduga maale. Need olid kädli ja omu
 oma perekonnaga. Tädit oli minu vanne tü-
 tar, sellest sain ka tindi.

Õhtuks läksime vanalemele võorale cha

pühkisin isa, et sõidaks meiega, sa
 lubasid. Ja pärisin, et sa
 lada kaasa. Isa hoidi
 sõjast ja muu andsin
 hobusele püüga. Saan
 lenda nii kiirelt, et
 lumetüki lendasid
 üle meie pääd. Ka sõit
 oli lõbus olla ja kui
 me tagasi sõitsime, sõitis pehmest ja get lund, mis
 teigi meid üleri hümises nagi valgeid lunde.
 meenuti.

Kali.

Kooliõpetaja (õpilasele): „Lund, sa jääd talle
 kinni.“

Lund: „Ma pole ju midagi lund.“

Kooliõpetaja: „see pärast sa kinni jäd.“

„Süü.“

Noored!

Asugansüdilt ilustama oma kodu!

Kuivad, haledad ja kahetsevat äldmuljet andvad on meie kodude ümbrused — puuduvad aiad. Selle põhjuseks ei ole vaesus ega aja nappus — vaid **koolimatus** ilutunde puudus ning oskamatus. Kõik maapinna kahvus ei vabanda meid siin.

Meie noored tahame asutada kodude ümbruse aiad, et anda neile **nägu**st, anda kodule tulu ja tööd, tööd, mis tõstab inimese hinge kõrgemale, kõrgemale igapäevasesist tahmavast elust ja mis rõõmustab meid ja ka vanu kodus külge.

Elu ei tohi põgeneda kodust kui see on **ilus**: kodu rõõmustab meid! Olla ootab meil harijaid, haritud — kultuurilisi põlvi neki. Haritud põlvkonnas on ühiskonna alustaja! Sellaks õpime!

Istutame puid ja põõsaid kodu ümbrusse, soetame lille põõsade maja esisele.... ja teeme selgitustööd ka sõprade ja vanemate inimestes seas.

Olme tüüpilist latosest karjivast ilutunde vastu ümbrusest ja ilutunnet alahindajast ühiskonnast. Meie noored teame, et ainult **ilutunne** armastab meid ja **hädus** annab teiselt kultuur inimeselt tema väärtusi.

Ilus oad kodu ümber peab näitama meid elu peab kasvama **tähe**, sammuti askeused kodu ilusaks ja armsaks linnaks. Sellaks jätku

tööle!

Vesineitsi.

All metsade põues kohiseb
jõene, vaimne tase.

Kuld-pärruse künned mängivad
lainetega kaasa.

Õnn õõpik lausutab vösa sees,
jõe valdal;

ja imelik kujukatus hõljub veel
kuni rahvatul valgel.

Näht tõuseb veel, stub rüütle;
jõeveega piseb juurdeid
ja mehedid rõlavad
nüüd vesineitsi huultel...

Näht õõpik - lõpeb lainele mäng,
metsas vilgub tuli.....

Tõele sammub tähtede valgel mees
tõele vesilane imelik heli.

Stees jahmatob —

s. lund helgib tal sängis tuli,
kida meelital lainele sära
ja näht laulude heli.

Ei enam ta jõua pidada

maha vesineitsi ta igatses

Stees kippas lainelestei,

radus vesineitsigi ära,

veel sulises soog ja lai

netes mängis

kuni näht rahvatu sära

Ad-astra

Suured kivid.

Ta heluski just nii suure, see kivi, aga teda nimetati
suureks suureks kiviiks, sest ta oli suurem teistest kividest
ümber nungi. Ta oli vaevalt süda kõrge ja sulega ainult
kolmest küljest. Ta kõrgenduse pikema poolis läände ja
idale kantsid. Ta kandis sellele otse suurt suurt raskust.
Ta ei olnud muud muud suure kivi kupa, vaid oli ka
suurem endale allpool. Ta oli nagu ümber
süda kivi kummingas. Ta oli otse te. Suurel kõr-
gusel ja tomingute kühklast panti suurt väga
ta sammeldanud sõbraks kupa. Põlve kum-
kandis oma otse kupa emalikul, vanaaegne ta
sammeldanud selja.

Mä-põlve kordi olen sul viimast vabalt ajal.
Küll olen kordul su rahelisel, pehmet sammeldusi
sammeldusel suve/suure kühklast kühklast sel-
küll olen suul sammeldus parga lõhnavaid kühk-
küll. Põlve olen kühklast lõpina lõpina
sõrjet suvõltsust. Ei jõna kühklast kühklast

Meto halidina

Ta oli vana - kui vana?
 Ei seda ma övli tea.
 Kuid seda, et oli ta vana,
 ma teadsin ju teadmata ka.

Ta oli just toa laega
 ja varjas kui kodusest.
 Ta kohes vahest lausa...
 Kuu võimetus magama last.

Ta oksad olid pikad
 ja niipsid madalal maa.
 Kuid teadsi see lehm, mis
 kosis karmid niiskused ka.

ja kevadel pruunid urms
 si hallid tal natsid nad
 siis sügisele kuumale
 kollunud lehti jäänd si.

Ta varstigi kivi karmid
 juba rohelineks sa
 ja siis kui künaste võime
 kõrgel katluid kinnaga.

Süü taas kevade entes
 kaunist paistis küngele ta
 ju ileni pehmes lehis,
 nagu looduse valdajana

Ja sõgse riigis ruus ja tema lehti võlus
oli kaunis, kuid surblik ta. Suve päikesel palaval,
ja kõbeses härmas uus oli istuda nii ilus.
annas talvel nii vaadata. Haljas lõpsakas mure all.

Müüd pole enam lood kaske-
ja kivistamist - surmud on ta.
Parast kätt nii tühi - raske,
pole sõpra, mu kaske ka!...

„Ad - astra.”

Urenägu.

Oo vaikne salapärasus varjab minuva looduse mu
põlvade eest ja sügistuul vahu süüas lämmatada van
kri mürikat. Loidan linna, istudes koorma otse üle
vankris vahet vahel pusaigu turskudes.

Nature imeelik tunne on kadust eemal vübidio
sarnasel tuulisel sügisööl ja ma hoian enda hobuse
linnaliste vööri tipus õige nende lähedal. Tuul sahistab
pöösas nii imeleikult, et mulle tundub, nagu võiks kangi
sääb hüvida ja välja karata järgmisel silmapilgul. -
Elagus rammetus haarab muu liikmed mu mõtlemise
ja ma laskun käsipöskile, laotes hobust teistele valab
järgneks. Sääb imeleikult kasv mu kõrvust vankri
müri ja mu ümber heljavad muu rahva raskemad
vüsiol, nii kuis neid vana ajal lauloti. Vaatan hõim
himulikult ringi ja näen üsna enda lähedal püüde-
vahel vilkumas tuld suurel kivil - ahurituli -, mille
ümber seisavad ära, kuid pühakirjale nägudega

eestlased valgeis hamedes, punases pärjis ja laktises
 juuksis, hing lauldes vaimu eesti viise, nii raaskipäraselt,
 et muu siidarnesse joob valus tunne. Seisatan ja
 vaadlen seda pühalikku talitust niisama pühalikku
 tundega, kui ahvritule ümber seisjad. Äkitselt, möödade
 tänn ja toored sõjahüüded, eestlaste kohkumised koljatu-
 sed ja ma näen heid püراتavat sisse raudrüüdes meestest.
 pikkade kaudiste käte ja kvaljalike nägudega eluvustest.
 ella peaaegu karjatan hirmust, kui näen eestlasi kahva-
 tavad, kuivavad, kuni vaid lükkuvad nende asemel ja
 laktised juuksed mööda selgroogu tuule vihtsatuseel
 pekslevad. Ja tuli, mu rahva ahvrituli see kasvib,
 kasvib, kuni üle mitra viimaks leeks pimestades mu
 silmi, kõrvestades mu hirmust halvatus löökmeid.
 Pika pingutuse järel saan esimese hääle teha-
 tp! -

Vana Jaan.

Uus vaak, vana Jaan
jälle meie õues!
Kas sul mujal lõpnud saak,
näljamure põues!

Polnud tiiskil ajalgi
enam näha teist:
oli vist ju kevade
vee ja lahus meist.

Nokkis neelas ahnesti
mista lume seest
juhtus saama noorasse,
vahest mustast veest.

Kussib kuuri katusel,
vuhleb teravast
lapsed akmal kühisel
kandvad tõõmu tást.

Lõinud talvel pakkane
oli ruske tal!
Wassus väene näljane
üsnä akena all.

Kevade tõi vabadiust
vaestelegi:
lendasid aus seda, teist
näete, tänini.

Lillyan.

Armas haud.

Tsirk-tsirk, tsirk-tsirk siristab varblane ja tõuseb lumistand pöösast lendu, teeb paar türrümmi ümber maja ning lendab siis äärest välja väikeses hurtsikus juure, mis asub alati kogu mööveerul. Seal, hurtsiku aknakese ees õues, on lühel alati lindudel raasukesi ja terasid püüdnud. Seda teab varblane ja laseb lume peale maha, nokib väimasegi tera, mis ta näeb ja lendab siis veel akna ääre peale ning vahib uudishimulikkude silmadega tuppa. Seal laua ääres istuvad kaks vana inimest rahulikult tõsiste nägudega ja vaatavad nende ees lamal lamavat kirja. „Kurki loe sa siis, kas se kirja mullegi ehte,“ räägib naisterahvas, „saa sellega nagu ikka rohkem taimi. Eks ta ikka Armu käest ole, kirjutas keine ikka niisuguste lähete^{de}.“ Vana mees seganusi vanad

prillid akna laua pealt ja pannes neid oma-
le ette, hakkab ta kirja lugema. „Armsad vane-
mad!“ nii algab kiri ja kuma vanake seda
loeb läigivad mõlemi silmad - ei tea küll nüüd
millest - kas õnnest või liigutusest. Pinnasil-
mi, see vanemale inimesele omane, loeb vana-
ke kirja lõpuni, kuma eidele pisar silmil ja
avasul teda kuulab. Kui kiri loetud, vaata-
vad vanakesed korraga üksteise silma ja siis
vaavad nad mõlemad mõtlesse. Eks na olegi mõtlemist, sest
see oli nende ainukese poja kiri, naugelt linnast,
kus ta õppimas. Poja oli ta nüüd kirjutanud, et
noolid varsti lõpevad ja ta koju tuleb pikema ajaks.
Kuma vanad vaikides istuvad ja mõtlevad, kaob aeg
ja juba vahib videvik inimestes loo nurkadest ja aknast
sisse. Siis teeb eidele ruttu tule pliidi alla ja hakkab
õhtuks sööki valmistama. - Kui vanakesed juba
sängis puhkavad öhtul, ei tule eidele midagi uni

Tõenäoliselt levisid mineviku pildid
 talu silma eest läbi, juba noorepõlvest alates. —
 See mõtleb veel — oli ta veikeses metsavahima-
 jos õnnest säraval silmel ja õnnest säraval
 meel ja lõkendaval palgel noorele metsa töö-
 rühale, Eesti Lepinale oma käe ja südame lubanud.
 Lapsed nad hakkunud omale kodu otsima, kun-
 said selle kurtssiku siin mäeveerul rikka Altniivi
 peremehe käest. Selle eest pidid nad suvel palju
 päevi tegema aga nad olid sellega heameelega
 nõus, sest olid nad ju noored ja Lööjõulised.
 O-see ei lähe siidoks ei kunagi meelest — kui on
 teinud olid nad olnud esimesel aastal ja veel
 siis, kui kora veike väharpea poisine esimest kor-
 da veikeses kurtssikus käälitses.

Frits.

Kalja tilgad

„Ooh, mulle näitab, et sinu isandal iga
kahensa päeva järel uus kirk on.“

„Kuidas nii?“

„Kolmest või neljast päevast saadik näen ma
seda kalapüütgi rüstadega, jõe ääres minivat ja
lundiotsi kaupa istuvat.“

„Ah! Pühapäeval on tal nimelt aevastamise
juures valkhambaid, mis nukkunud ja nüüd läheb ta
päev alla, elaja praegune õnne ja unne, aavad
otsa eest.“

lugu Anttasu..

Kooliõpetaja ja poiss

Kooliõpetaja: „Ütle, mis oled sa ära teinud sellega,
et oma tänase ülesande õppimata jätsid?“

Õis: „Olla ei palju selle eest midagi, härra kooliõpetaja.“

Helmut Toht

Tõetus.

ohi palju antakse igapäev tõotust ja ausõnu, kuid ainult vähesed täidavad need. Vanimal ajal, kes oli juba oma ausõna annud, see pidas ka kindlasti seda, sellele vastamata, kas see talle kasu või kahju tõi. Kuid müüd on see igapäevaseks sõnaks muutunud. Õelatakse, et ainult see annab ausõna, kes muudki ei saa oma sõna pidada; see näib kaalt ka tige olevat, kuid ega see ausõna ei ole süsiki halb, kui seda ainult tõsisemalt võetakse. Ainult „kes tahab, see võib!“ kes arvab, et ta ei suuda oma ausõna ohu tõotust täita, see ärge hoid siis ka iha helja tulla poole pilduga, vaid enne mõtelgu, siis ütelgu. Häa oleks kui kõik oma tõotust järelmõeldes annaksid, ja ka lühimata täitka seda, sest vastasel korral võib kaduda usaldus kaasõpilaste ja teiste poolt täielikult.

Käli.

„Si jäta häta.“ Aga kui vana preili meie majja siinmündmisel äkki ärkab, mis siis!“

„Koh siis ütleme, et tuleme talle nooja. Võta iganes järeleminna lilleringi naasn. Beedi!“

Saaremaa. Enamlaste valitsus asutati
Eesti vabariigi ja Pöigelaaniga. Saare-
maa oli pool, millel polnud riigilist kaitset
ega sõda ja sellepärast ei leidnud ta
Eestis kaitset ega ka kaitset riigilise
kõrgema poolt. Enamlaste poolt
sai, et võtta, Eesti rahvastumest
sõjades, kuid see ei lõinud neid korda
mõisteti said esimesed endale autonoomia.
Maapäli oli end rahva poolt kõrgemas
võimuses kuulutatud, kuid ta aeti en-
laste poolt laiali. Tartus tehti rahva-
tased, kuid suuremat ulatust need ei jõudnud
võtta. 1917a. võitis hoogu Eesti vabariik-
liikumine, mille peetu oliid in Saaremaa
Dene. Enamlaste võimne lootus oli veel
Asutava koogu vahimise. Asutava koogu par-
limistel raotand nad aga läelikuult. 20. mär-
tulid Saaremaa vabariik juures maale, kuna
enamlased põgenemise. Tallinnas aeti nad
sõjaväe poolt kaitsemaast välja ja ku-
lutati Eesti 24. mär. Demokraatlikuks
harringiks. Lõngusel päeval okupatsiooni
lased Tallinnas. Saaremaal tehti

Sisse mäsapolitsei ja harrasid sarastamist
 läbi võtta. Nüüd taheti linnale näidata,
 et eestlased ise Saksale lahkuvad. Selleks
 korutati Eesti vallavanemad Riiga, kus neid
 meelitati ulesohase parteile alla kirjupa-
 ma. Vallavanemad aga loobusid sellest.
 Sakslastel oli kavatsus Eestit täiesti
 saksastada ja süs Saks külge liita. Maa-
 päewa poolt saadeti saatkond lühemaks
 desse Eesti väesusele tunnustust otsima.
 Esimestena tunnustasid väesused Eestit
 Inglis, Prantsus ja Itaalia väesministrid.
 Sakslaste rüüm Balti üle oli üürine. Saks
 koostas lmasoja ja Põhja korpus ruttas ko-
 olumaale.

(Järgneb).

Vali.

Praetis seadusemäär

"Vah lapsed, kuidas lähel koolis?"
 "Kästi on, mina olen esimene eestikeelne."
 "Jah, mina esimene maa teaduses!"

"Ja sine Hanseni?"

"Jah, ... mina olen esimene wäljas, kui
 helistada!"

"Helistada!"

Küsim. ed.

Mis mõtlete koostöö rahvahal teha?

Mis teevate siis kui lumi adaliseb maha ja
ehis on kõige kasulikum töö?

Sõnades

Läbistused.

Hageri alg- ja täienduskooli õpilaste

kooperatiiv

müüb oma hindadega laud ja odavad nappas:
sulgi, viik, plüütsid, gummisid, linti, igasugust pab-
rit, keustikuid jne.

Hageri alg- ja täienduskooli õpilasmudel korraldab
teisel suvisel pühapäeval

õpilaste pidu.

Kavas: Koostöölaulu, võimlemine, näitemäng: Tõel ja
tegelikkus. Tähts. enesereguleerimine ja laulavate
õpilaste. Samal ajal: teisel ja neljandal suvisel pühapäeval kor-
raldame koostöö alg- ja täienduskooli
õpilaste pidu.

16. juunil s.a. korraldab õpilaste Vabateö-

suve-pidu. =

repäralise esikavaga. Kino, jaanituled sportlised
anded j.n.e.

ndus- ja katulavast müüakse odava hinnaga
süüsi, õunvilja ja lilletaimi.

Õiljaandja: Hageri elgkooli õpilaste Vabateötoimkonna

„Looteering.“

Tugetoimetajad: J. Põikmann, L. Mäekäpp ja L. Linde.

Vastutav toimetaja. M. Mäe